

sammenrængte form, der anvendes, reducerer imidlertid nok værdien af dette kapitel noget, men anmelderen har dog mærket sig nogle udmærkede kommentarer til afskrivningsproblemet.

Andet afsnit omhandler i første kapitel målingen af nationalproduktet i faste priser, og udover fremstillingen af forskellige tekniske problemer, der er forbundet med disse beregninger, knytter kapitlet nogle advarende kommentarer til internationale sammenligninger af nationalproduktet og til anvendelsen af realproduktet til velfærdsmålninger. Med hensyn til det første spørgsmål er det navnlig interessant at læse, at forfatterne mener, at selv om det i teorien skulle være muligt at nå til sammenlignelige tal, hvad enten man opgør nationalproduktet via indkomststatistik eller produktionsstatistik eller ved selvstændig beregning af konsum, investering og betalingsbalanceoverskud, vil der i praksis være en tendens til, at opgørelser på grundlag af indkomststatistik giver lavere tal end de andre metoder. Medens det efterhånden vel kan siges, at der er almindelig enighed om, at sammenligninger af nationalproduktets absolutte niveau landene imellem er en højst tvivlsom affære som følge af omregningen fra det ene møntsystem til det andet, nærer man større tillid til sammenligninger, der viser en eller anden størrelses procentvis andel af nationalproduktet. At tilliden er større er ganske vist nok berettiget, men den bør dog nok ikke være for stor, bl. a. af ovennævnte grund.

Andet kapitel er helliget nationalbudgetteringen svære kunst. Efter nogle indledende mere principielle betragtninger gennemgås et eksempel, der er baseret på budgetteringen i England for året 1951. Kapitlet afsluttes med en diskussion af berettigelsen af at opstille nationalbudgetter. Forfatterne konkluderer, at en regering har behov for skøn over den økonomiske udvikling, men deres tillid til egentlige nationalbudgetter er ikke stor.

Emnet for afsnittets tredje kapitel er input-output tabellen. Selv om kapitlet er ganske kort, giver det dog en ganske god forståelse af princippet i denne tabel, og som også tidligere nævnt har forfatterne på heldig vis forstået at knytte forbindelsen til nationalregnskabet.

I tredje afsnit behandler forfatterne formuebevægelserne, og man har indtryk af, at det væsentligste formål for forfatterne med at skrive deres bog har været at fremhæve betydningen af kendskabet til disse bevægelser og vise, hvorledes de indpasses i nationalregnskabet. Det sidste gøres ved først at opstille nogle helt enkle eksempler, som efterhånden gøres mere omfattende, ved at bl. a. banker og andre finansielle institutioner trækkes ind i billedet. Også her får læseren et ganske godt indtryk af de problemer, det drejer sig om, i hvert fald når han først har vænnet sig til opstillingsformen, som godt kan virke noget uoverskuelig. Enkelte steder besværliggøres læsningen af betydninger til specielle engelske forhold, som i hvert fald den danske læser godt kunne være foruden, og som i det hele taget forekommer at kunne undværes i det opstillede forenklede billede.

Alt i alt giver bogen et ganske godt grundlag til forståelse af de mange publikationer med nationalregnskaber i forskellig form og er en god introduktion til videre studier i de behandlede emner. I forbindelse hermed kan det nævnes, at der sidst i bogen er en ganske velvalgt oversigt over litteraturen på området.

Udover den ret klare fremstilling af de forskellige emner kan der være en yderligere grund til at anbefale læsningen af denne bog, nemlig den at forfatterne forskellige steder i bogen knytter — efter anmelderens mening — fornuftige kommentarer til de behandlede emner, kommentarer der kunne tyde på, at forfatterne ikke blot har beskæftiget sig med nationalindkomst i teorien, men også i praksis.

Leo Meyer.¹⁾

Max Kjær-Hansen: Avissalget i København. En analyse af efterspørgselen efter dagblade i København og af de faktorer, der har bestemt det københavnske dagbladsalgs udvikling i årene 1921—53. Einar Harcks Forlag. København 1955. 96 Sider. Pris: 9.50 kr.

Denne empiriske Efterspørgselsundersøgelse er et Led i det Arbejde, Institutet for Salgsorganisation og Reklame paa Handelshøjskolen udfører med Henblik paa en Kortlægning af Efterspørgselsfunktionen for en Række Vare-

¹⁾ Cand. polit., sekretær, Det statistiske Departement.

sammenrængte form, der anvendes, reducerer imidlertid nok værdien af dette kapitel noget, men anmelderen har dog mærket sig nogle udmærkede kommentarer til afskrivningsproblemet.

Andet afsnit omhandler i første kapitel målingen af nationalproduktet i faste priser, og udover fremstillingen af forskellige tekniske problemer, der er forbundet med disse beregninger, knytter kapitlet nogle advarende kommentarer til internationale sammenligninger af nationalproduktet og til anvendelsen af realproduktet til velfærdsmålninger. Med hensyn til det første spørgsmål er det navnlig interessant at læse, at forfatterne mener, at selv om det i teorien skulle være muligt at nå til sammenlignelige tal, hvad enten man opgør nationalproduktet via indkomststatistik eller produktionsstatistik eller ved selvstændig beregning af konsum, investering og betalingsbalanceoverskud, vil der i praksis være en tendens til, at opgørelser på grundlag af indkomststatistik giver lavere tal end de andre metoder. Medens det efterhånden vel kan siges, at der er almindelig enighed om, at sammenligninger af nationalproduktets absolutte niveau landene imellem er en højst tvivlsom affære som følge af omregningen fra det ene møntsystem til det andet, nærer man større tillid til sammenligninger, der viser en eller anden størrelses procentvise andel af nationalproduktet. At tilliden er større er ganske vist nok berettiget, men den bør dog nok ikke være for stor, bl. a. af ovennævnte grund.

Andet kapitel er helliget nationalbudgetteringen svære kunst. Efter nogle indledende mere principielle betragtninger gennemgås et eksempel, der er baseret på budgetteringen i England for året 1951. Kapitlet afsluttes med en diskussion af berettigelsen af at opstille nationalbudgetter. Forfatterne konkluderer, at en regering har behov for skøn over den økonomiske udvikling, men deres tillid til egentlige nationalbudgetter er ikke stor.

Emnet for afsnittets tredje kapitel er input-output tabellen. Selv om kapitlet er ganske kort, giver det dog en ganske god forståelse af princippet i denne tabel, og som også tidligere nævnt har forfatterne på heldig vis forstået at knytte forbindelsen til nationalregnskabet.

I tredje afsnit behandler forfatterne formuebevægelserne, og man har indtryk af, at det væsentligste formål for forfatterne med at skrive deres bog har været at fremhæve betydningen af kendskabet til disse bevægelser og vise, hvorledes de indpasses i nationalregnskabet. Det sidste gøres ved først at opstille nogle helt enkle eksempler, som efterhånden gøres mere omfattende, ved at bl. a. banker og andre finansielle institutioner trækkes ind i billedet. Også her får læseren et ganske godt indtryk af de problemer, det drejer sig om, i hvert fald når han først har vænnet sig til opstillingsformen, som godt kan virke noget uoverskuelig. Enkelte steder besværliggøres læsningen af hentydninger til specielle engelske forhold, som i hvert fald den danske læser godt kunne være foruden, og som i det hele taget forekommer at kunne undværes i det opstillede forenklede billede.

Alt i alt giver bogen et ganske godt grundlag til forståelse af de mange publikationer med nationalregnskaber i forskellig form og er en god introduktion til videre studier i de behandlede emner. I forbindelse hermed kan det nævnes, at der sidst i bogen er en ganske velvalgt oversigt over litteraturen på området.

Udover den ret klare fremstilling af de forskellige emner kan der være en yderligere grund til at anbefale læsningen af denne bog, nemlig den at forfatterne forskellige steder i bogen knytter — efter anmelderens mening — fornuftige kommentarer til de behandlede emner, kommentarer der kunne tyde på, at forfatterne ikke blot har beskæftiget sig med nationalindkomst i teorien, men også i praksis.

Leo Meyer.¹⁾

Max Kjær-Hansen: Avissalget i København. En analyse af efterspørgselen efter dagblade i København og af de faktorer, der har bestemt det københavnske dagbladsalgs udvikling i årene 1921—53. Einar Harcks Forlag. København 1955. 96 Sider. Pris: 9.50 kr.

Denne empiriske Efterspørgselsundersøgelse er et Led i det Arbejde, Institutet for Salgsorganisation og Reklame paa Handelshøjskolen udfører med Henblik paa en Kortlægning af Efterspørgselsfunktionen for en Række Vare-

¹⁾ Cand. polit., sekretær, Det statistiske Departement.

grupper, f. Eks. Ol og Sodavand, Radioer, Cigaretter o. l.

I den foreliggende Undersøgelse af det københavnske Avissalg betragtes Morgenbladene som »Hovedblade« med Nødvendighedsvarens Præg, medens Middags- og Eftermiddagsbladene i det store og hele er Genstand for en Kompletterings-efterspørgsel. Derfor behandles disse to Grupper hver for sig. Sondringen kommer tillige frem ved Fastlæggelsen af Konsumentenheten, der for Morgenbladene er Husstanden og for Middags- og Eftermiddagsbladene er Personer over 20 Aar.

Som Konklusion for Morgenbladenes Total-salg naar man frem til, at Trenden — et Udtryk for Købevanerne, dvs. det at anskaffe et Morgenblad — i Dag synes at have udspillet sin Virkning, hvilket vil sige, at Maalet — en Morgenavis pr. Husstand — omtrent er naaet. Derimod vil det fremtidige Salg i højere Grad være afhængig af Realprisen, dvs. Relationen mellem Avispriserne og alle andre Varepriser.

Under Analysen af Middags- og Eftermid-

dagsbladene arbejdes med tre primære Efterspørgselsdeterminanter: Indkomstsvingninger, Avisernes Realprisændringer og en positiv Trend. I Modsætning til Morgenbladene konstateres her en tydelig Trend, som dog paavirkes af Realprisen og Konjunkturerne. Trenden forklares ved den redaktionelle Indsats, ved Forbedringen af Befolkningens økonomiske og sociale Kaar samt ved Efterkrigsaaarenes ret kraftige Akkvisitionsarbejde. — Foruden Total-salget undersøges i to særskilte Afsnit Dagbladenes indbyrdes Udvikling.

Selvom denne Efterspørgselsanalyse ikke indeholder de principielle, teoretiske Betragtninger, som vilde være af Interesse for en større Kreds af Nationaløkonomer, vil Fremstillingen dog være særdeles nyttig for alle, der arbejder i nær Forbindelse med Pressen. Den kaster Lys over et Omraade, som hidtil har været præget af daarligt underbyggede Skøn.

Holger Engberg.¹⁾

¹⁾ Cand. polit., Berlingske Tidende.

KØBENHAVNS KREDITFORENING

GAMMELTORY 4 . C. 7236